

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๓๔/๒๕๖๑

เรื่อง การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๑๒ (ปรับปรุง ๒๕๖๑)

เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชียังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๕๓ (๓/๒๕๖๑) เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ ๕๙/๒๕๖๐ เรื่อง การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๑๒ (ปรับปรุง ๒๕๖๐) เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ

ข้อ ๓ ให้ใช้การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๑๒ (ปรับปรุง ๒๕๖๑) เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

**การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)
เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ**

คำแถลงการณ์

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 12 เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2560 (IFRIC Interpretation 12: Service Concession Arrangements (Bound volume 2018 Consolidated without early application))

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ มีการปรับปรุงจากฉบับปี 2560 โดยปรับปรุงย่อหน้าที่ 13 ถึง 15 18 ถึง 20 23 ถึง 25 27 28ง ถึง 28จ และส่วน “อ้างอิง” และเพิ่มย่อหน้าที่ 28ฉ และตัดย่อหน้าที่ 28ก ถึง 28ค และปรับปรุงการอ้างอิงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น

สารบัญ

จากย่อหน้าที่

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)

เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ

อ้างอิง

ความเป็นมา 1

ขอบเขต 4

ประเด็น 10

มติ 11

วันที่ปฏิบัติ 28

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง 29

ภาคผนวก ก แนวทางปฏิบัติ

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง *ข้อตกลงสัมปทานบริการ* กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 1 ถึง 30 และภาคผนวก ก

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)

เรื่อง *ข้อตกลงสัมปทานบริการ*

อ้างอิง

- *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558)*
- *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ (เมื่อมีการประกาศใช้)*
- *การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ (เมื่อมีการประกาศใช้)*

ความเป็นมา

- 1 ในหลายประเทศ ภาครัฐจะเป็นผู้ก่อสร้าง ดำเนินการ และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการให้บริการสาธารณะโดยได้รับการจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดิน ตัวอย่างของโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการให้บริการสาธารณะ ได้แก่ ถนน สะพาน อุโมงค์ เรือนจำ โรงพยาบาล สนามบิน โรงจ่ายน้ำประปา แหล่งพลังงาน และเครือข่ายโทรคมนาคม
- 2 ในบางประเทศ รัฐบาลได้นำข้อตกลงในการให้บริการตามสัญญามาใช้เพื่อจูงใจภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดหาเงิน การดำเนินการ และการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานนั้น โครงสร้างพื้นฐานอาจมีขึ้นอยู่ก่อนแล้ว หรืออาจถูกก่อสร้างระหว่างช่วงเวลาของข้อตกลงบริการ ข้อตกลงที่อยู่ภายใต้ขอบเขตการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับกิจการภาคเอกชน (ผู้ประกอบการ) ที่ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีไว้เพื่อให้บริการสาธารณะหรือการยกระดับของโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น การเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการ) และดำเนินการ และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานในช่วงเวลาที่ระบุไว้ ผู้ประกอบการจะได้รับค่าบริการตลอดระยะเวลาของข้อตกลง ข้อตกลงสัญญาจะกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงาน กลไกในการปรับราคา และข้อตกลงสำหรับการระงับข้อพิพาท โดยข้อตกลงดังกล่าวมักเป็นข้อตกลงสัมปทานบริการประเภทก่อสร้าง ดำเนินการและโอนกรรมสิทธิ์ประเภทฟื้นฟู ดำเนินการและโอนกรรมสิทธิ์ หรือเป็นข้อตกลงสัมปทานบริการระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน
- 3 ลักษณะของข้อตกลงในการให้บริการคือผู้ประกอบการมีภาระผูกพันในลักษณะของการดำเนินการให้บริการสาธารณะ นโยบายภาครัฐคือการให้บริการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่จัดให้แก่สาธารณชน โดยไม่จำเป็นต้องระบุว่าหน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการให้บริการ ข้อตกลงในการให้บริการเป็นข้อผูกพันตามสัญญาที่ผู้ประกอบการจะต้องจัดหาบริการให้กับสาธารณชน ในฐานะตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐ ลักษณะร่วมอื่น ได้แก่
 - 3.1 หน่วยงานที่เป็นผู้ให้สิทธิในข้อตกลงในการให้บริการ (ผู้ให้สัมปทาน) คือหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงรัฐบาล หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้บริการ
 - 3.2 ผู้ประกอบการมิได้กระทำการในฐานะตัวแทนของผู้ให้สัมปทานเท่านั้น อย่างน้อยที่สุดผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการที่เกี่ยวข้อง
 - 3.3 สัญญาได้กำหนดราคาเริ่มแรกที่ผู้ประกอบการต้องเรียกเก็บ และกำกับดูแลการปรับราคาตลอดระยะเวลาของข้อตกลงในการให้บริการ
 - 3.4 ผู้ประกอบการมีข้อผูกพันที่จะต้องส่งมอบโครงสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้ให้สัมปทานตามสภาพที่ระบุไว้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของข้อตกลง โดยอาจไม่ได้รับการชดเชยหรือได้รับสิ่งตอบแทนส่วนเพิ่มเพียงเล็กน้อย และไม่ต้องคำนึงว่าใครเป็นผู้จัดหาเงินทุนครั้งแรก

ขอบเขต

- 4 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้แนวทางในการบันทึกบัญชีสำหรับผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อตกลงสัมปทานบริการระหว่างภาครัฐกับเอกชน
- 5 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับข้อตกลงสัมปทานบริการระหว่างภาครัฐกับเอกชน เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้
 - 5.1 ผู้ให้สัมปทานควบคุมหรือกำกับดูแลประเภทของบริการที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการในการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการ กลุ่มผู้ใช้บริการ และราคาค่าบริการ และ
 - 5.2 ผู้ให้สัมปทานควบคุมส่วนได้เสียคงเหลือที่มีนัยสำคัญในโครงสร้างพื้นฐานเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของข้อตกลง ไม่ว่าจะโดยการเป็นเจ้าของ การได้รับประโยชน์ หรือวิธีอื่นใด
- 6 โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ในข้อตกลงสัมปทานบริการระหว่างภาครัฐกับเอกชนซึ่งข้อตกลงดังกล่าวครอบคลุมอายุการใช้ประโยชน์ทั้งหมด (อายุทั้งหมดของสินทรัพย์) จะอยู่ภายใต้ขอบเขตของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ หากเข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 5.1 สำหรับย่อหน้าที่ ก1 ถึง ก8 ได้ให้แนวทางในการกำหนดว่า ข้อตกลงสัมปทานบริการระหว่างภาครัฐกับเอกชน อยู่ในขอบเขตของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือไม่
- 7 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับทั้ง 2 กรณี คือ
 - 7.1 โครงสร้างพื้นฐานที่ผู้ประกอบการก่อสร้างหรือได้มาจากบุคคลที่สาม เพื่อวัตถุประสงค์ของข้อตกลงในการให้บริการ และ
 - 7.2 โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้วซึ่งผู้ให้สัมปทานให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเพื่อวัตถุประสงค์ของข้อตกลงในการให้บริการ
- 8 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ไม่ได้ระบุวิธีการบัญชีสำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้ประกอบการถือไว้และรับรู้เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ก่อนเข้าทำข้อตกลงในการให้บริการ สำหรับการตัดรายการโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวออกจากบัญชีให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (เมื่อมีการประกาศใช้))
- 9 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ไม่ได้ระบุวิธีการบัญชีสำหรับผู้ให้สัมปทาน

ประเด็น

- 10 การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดหลักการทั่วไปในการรับรู้และวัดมูลค่าภาระผูกพันและสิทธิที่เกี่ยวข้องในข้อตกลงสัมปทานบริการ สำหรับข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงสัมปทานบริการเป็นไปตามข้อกำหนดในการตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ (เมื่อมีการประกาศใช้) ประเด็นที่ระบุในการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ได้แก่

- 10.1 วิธีปฏิบัติสำหรับสิทธิของผู้ประกอบการที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐาน
- 10.2 การรับรู้และการวัดมูลค่าของสิ่งตอบแทนตามข้อตกลง
- 10.3 การก่อสร้างหรือการยกระดับการให้บริการ
- 10.4 การดำเนินการให้บริการ
- 10.5 ต้นทุนการกู้ยืม
- 10.6 วิธีปฏิบัติทางบัญชีในภายหลังสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และ
- 10.7 สิ่งให้ผู้ให้สัมปทานจัดหาให้แก่ผู้ประกอบการ

มติ

วิธีปฏิบัติสำหรับสิทธิของผู้ประกอบการที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐาน

- 11 โครงสร้างพื้นฐานภายใต้ขอบเขตของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ต้องไม่ถูกรับรู้เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของผู้ประกอบการ เนื่องจากข้อตกลงในการให้บริการตามสัญญาไม่ได้ให้สิทธิในการควบคุมการใช้โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นบริการสาธารณะแก่ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อดำเนินการก่อสร้างพื้นฐานในการให้บริการแก่สาธารณชนในฐานะที่เป็นตัวแทนของผู้ให้สัมปทานตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

การรับรู้และการวัดมูลค่าของสิ่งตอบแทนตามข้อตกลง

- 12 ภายใต้เงื่อนไขของข้อตกลงตามสัญญาที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ผู้ประกอบการทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ โดยผู้ประกอบการจะก่อสร้างหรือยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน (การก่อสร้างหรือการยกระดับการให้บริการ) ที่นำมาใช้เพื่อให้บริการสาธารณะ และดำเนินการและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานนั้น (การดำเนินการให้บริการ) สำหรับช่วงเวลาที่ระบุไว้
- 13 ผู้ประกอบการต้องรับรู้และวัดมูลค่ารายได้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สำหรับบริการที่ได้ดำเนินการ ลักษณะของสิ่งตอบแทนจะเป็นตัวกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีในภายหลัง วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสิ่งตอบแทนที่ได้รับที่เป็นสินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้กล่าวถึงรายละเอียดในย่อหน้าที่ 23 ถึง 26

การก่อสร้างหรือการยกระดับการให้บริการ

- 14 ผู้ประกอบการต้องบันทึกการก่อสร้างหรือการยกระดับการให้บริการตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

สิ่งตอบแทนที่ผู้ให้สัมปทานให้แก่ผู้ประกอบการ

- 15 ในกรณีที่ผู้ประกอบการจัดให้มีการก่อสร้างหรือการยกระดับการให้บริการ ผู้ประกอบการต้องรับรู้สิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สิ่งตอบแทนอาจเป็นสิทธิในข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้
- 15.1 สิทธิประโยชน์ทางการเงิน หรือ
 - 15.2 สิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน
- 16 ผู้ประกอบการต้องรับรู้สิทธิประโยชน์ทางการเงินในกรณีที่ผู้ประกอบการมีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขตามสัญญาที่จะได้รับเงินสดหรือสิทธิประโยชน์ทางการเงินอื่นจากผู้ให้สัมปทานหรือตามคำสั่งของผู้ให้สัมปทานสำหรับการให้บริการก่อสร้าง โดยปกติผู้ให้สัมปทานมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจได้เพียงเล็กน้อยที่จะปฏิเสธการจ่ายเงินเนื่องจากข้อตกลงย่อมมีผลใช้บังคับตามกฎหมาย ผู้ประกอบการมีสิทธิอันปราศจากเงื่อนไขที่จะได้รับเงินสดหากผู้ให้สัมปทานรับประกันตามสัญญาที่จะจ่ายแก่ผู้ประกอบการ (1) ตามจำนวนที่ระบุไว้หรือที่กำหนดไว้ หรือ (2) ตามส่วนต่าง (ถ้ามี) ระหว่างจำนวนที่ได้รับจากผู้ให้บริการสาธารณะกับจำนวนที่ระบุไว้หรือที่กำหนดไว้ แม้ว่าการจ่ายชำระจะขึ้นอยู่กับกรณีที่ผู้ประกอบการจะสามารถดำเนินการให้โครงสร้างพื้นฐานเป็นไปตามคุณภาพที่ระบุไว้ หรือตามข้อกำหนดทางด้านประสิทธิภาพ
- 17 ผู้ประกอบการต้องรับรู้สิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตนในกรณีที่ผู้ประกอบการได้รับสิทธิ (ใบอนุญาต) ในการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ให้บริการสาธารณะ สิทธิในการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ให้บริการสาธารณะไม่ใช่สิทธิอันปราศจากเงื่อนไขที่จะได้รับเงินสดเนื่องจากจำนวนเงินดังกล่าวขึ้นอยู่กับจำนวนการใช้บริการของสาธารณชน
- 18 ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้รับชำระค่าบริการในการก่อสร้างบางส่วนเป็นสิทธิประโยชน์ทางการเงินและบางส่วนเป็นสิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน ผู้ประกอบการจำเป็นต้องบันทึกแต่ละองค์ประกอบของสิ่งตอบแทนที่ผู้ประกอบการได้รับแยกจากกัน สิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือค้างรับสำหรับทั้งสององค์ประกอบต้องรับรู้มูลค่าเริ่มแรกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า
- 19 ลักษณะของสิ่งตอบแทนที่ผู้ให้สัมปทานให้แก่ผู้ประกอบการต้องถูกกำหนดโดยอ้างอิงตามเงื่อนไขของสัญญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญา (ถ้ามี) ลักษณะของสิ่งตอบแทนจะกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีในภายหลังตามที่ได้อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ 23 ถึง 26 อย่างไรก็ตาม วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสิ่งตอบแทนที่ได้รับทั้งสองประเภทจะถูกจัดประเภทเป็นสิทธิประโยชน์ที่เกิดจากสัญญาในระหว่างการก่อสร้างหรือการยกระดับตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

การดำเนินการให้บริการ

- 20 ผู้ประกอบการต้องบันทึกการดำเนินการให้บริการ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

ภาระผูกพันตามสัญญาในการปรับปรุงซ่อมแซมให้โครงสร้างพื้นฐานอยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการได้ตามที่ระบุไว้

- 21 ผู้ประกอบการอาจมีภาระผูกพันตามสัญญาที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของใบอนุญาต
- 21.1 เพื่อบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานให้อยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการได้ตามที่ระบุไว้ หรือ
- 21.2 เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานให้อยู่ในสภาพการณ์ที่ระบุไว้ ก่อนที่จะส่งมอบให้กับผู้ให้สัมปทานเมื่อสิ้นสุดข้อตกลงในการให้บริการ

ภาระผูกพันตามสัญญาในการบำรุงรักษาหรือปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน ยกเว้นส่วนที่เป็นการยกกระดาน (ดูย่อหน้าที่ 14) ต้องรับรู้และวัดมูลค่าตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (เมื่อมีการประกาศใช้) ด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายการที่ต้องนำไปจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นของผู้ประกอบการ

- 22 ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (เมื่อมีการประกาศใช้) ซึ่งกำหนดให้ ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงต้องถูกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น เว้นแต่กรณีที่ผู้ประกอบการมีสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สิทธิในการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ให้บริการสาธารณะ) ในกรณีดังกล่าว ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงต้องรับรู้เป็นต้นทุนตลอดระยะเวลาของการก่อสร้างของข้อตกลงตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว

สินทรัพย์ทางการเงิน

- 23 สินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้ตามย่อหน้าที่ 16 และ 18 ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 24 ผู้ประกอบการต้องรับรู้จำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ให้สัมปทานหรือจำนวนเงินที่ได้รับตามคำสั่งของผู้ให้สัมปทาน ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) โดยรับรู้ตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- 24.1 ราคาทุนตัดจำหน่าย หรือ
- 24.2 มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือ
- 24.3 มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

- 25 ในกรณีที่วัดมูลค่าจำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ให้สัมปทานด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หรือมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้ดอกเบี้ยคำนวณโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงในการรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- 26 การรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ตามย่อหน้าที่ 17 และ 18 ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (เมื่อมีการประกาศใช้) นอกจากนี้ ย่อหน้าที่ 45 ถึง 47 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (เมื่อมีการประกาศใช้) ได้ให้แนวทางในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน หรือการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินรวมกัน

สิ่งที่ผู้ให้สัมปทานจัดหาให้แก่ผู้ประกอบการ

- 27 ตามย่อหน้าที่ 11 โครงสร้างพื้นฐานที่ผู้ให้สัมปทานให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของข้อตกลงในการให้บริการจะไม่ถูกรับรู้เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ผู้ให้สัมปทานอาจจัดหาสินทรัพย์อื่นให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเก็บไว้หรือจัดการให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ประกอบการ ในกรณีที่สินทรัพย์ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งตอบแทนที่ผู้ให้สัมปทานค้างชำระสำหรับการให้บริการ สินทรัพย์ดังกล่าวไม่ถือเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามคำนิยามของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล (เมื่อมีการประกาศใช้) สินทรัพย์ดังกล่าวต้องถูกรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของราคาของรายการตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

วันถือปฏิบัติ

- 28 กิจการต้องปฏิบัติตามการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป ทั้งนี้อนุญาตให้กิจการนำไปใช้ก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ หากกิจการถือปฏิบัติตามการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สำหรับงวดก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย 28ก-28ค (ย่อหน้าเหล่านี้ไม่ใช่)
- 28ง มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ทำให้เกิดการปรับปรุงส่วน “อ้างอิง” และย่อหน้าที่ 13 ถึง 15 18 ถึง 20 และ 27 กิจการต้องถือปฏิบัติตาม

การปรับปรุงดังกล่าวเมื่อกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

- 28จ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ทำให้เกิดการปรับปรุงย่อหน้าที่ 23 ถึง 25 และตัดย่อหน้าที่ 28ก ถึง 28ค กิจการต้องถือปฏิบัติตามการปรับปรุงดังกล่าวเมื่อกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 28ฉ (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

- 29 ขึ้นอยู่กับย่อหน้าที่ 30 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (เมื่อมีการประกาศใช้) โดยกิจการต้องใช้วิธีปรับย้อนหลัง
- 30 ในกรณีสำหรับข้อตกลงการให้บริการใดที่ผู้ประกอบการไม่สามารถนำการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติย้อนหลังนับตั้งแต่วันเริ่มต้นของงบการเงินงวดแรกสุดที่นำเสนอ ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามทุกข้อดังต่อไปนี้
- 30.1 รับรู้สินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอยู่นับตั้งแต่วันเริ่มต้นของงบการเงินงวดแรกสุดที่นำเสนอ
- 30.2 ใช้มูลค่าตามบัญชีที่มีอยู่ก่อนของสินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ไม่ว่าเดิมจะถูกจัดประเภทเป็นประเภทใดก็ตาม) เป็นมูลค่าตามบัญชี ณ วันนั้น และ
- 30.3 ทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่รับรู้ แต่หากไม่สามารถปฏิบัติได้ กิจการต้องทดสอบการด้อยค่า ณ วันเริ่มต้นของงวดบัญชีปัจจุบัน

ภาคผนวก ก

แนวทางปฏิบัติ

ภาคผนวกนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ขอบเขต (ย่อหน้าที่ 5)

- ก1 ย่อหน้าที่ 5 ของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ระบุว่าโครงสร้างพื้นฐานจะอยู่ภายใต้ขอบเขตของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขที่ต่อไปนี้
- ก1.1 ผู้ให้สัมปทานควบคุมหรือกำกับดูแลประเภทของบริการที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการในการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการ กลุ่มผู้ใช้บริการ และราคาค่าบริการ และ
- ก1.2 ผู้ให้สัมปทานควบคุมส่วนได้เสียคงเหลือที่มีนัยสำคัญในโครงสร้างพื้นฐานเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของข้อตกลง ไม่ว่าจะโดยการเป็นเจ้าของ การได้รับประโยชน์ หรือวิธีอื่นใด
- ก2 การควบคุมหรือการกำกับดูแลการให้บริการตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ก1.1 สามารถทำได้ในรูปแบบของสัญญาหรือวิธีอื่นใด (เช่น ผ่านทางหน่วยงานที่กำกับดูแล) รวมทั้งสถานการณ์ที่ผู้ให้สัมปทานซื้อผลผลิตทั้งหมด และเช่นเดียวกันกับสถานการณ์ที่ผู้อื่นซื้อผลผลิตทั้งหมดหรือบางส่วนในการปรับใช้เงื่อนไข ผู้ให้สัมปทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องถูกนำมาพิจารณาด้วยกัน หากผู้ให้สัมปทานเป็นหน่วยงานภาครัฐ (ภาครัฐในภาพรวมทั้งหมด) รวมถึงหน่วยงานที่กำกับดูแลซึ่งดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องถูกนำมาพิจารณาว่ามีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมปทานตามความมุ่งหมายของการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้
- ก3 ตามวัตถุประสงค์ของเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ก1.1 ผู้ให้สัมปทานไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมอย่างสมบูรณ์ในด้านราคา ซึ่งถือว่าเพียงพอหากราคาจะถูกกำกับดูแลโดยผู้ให้สัมปทาน โดยสัญญาหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น กลไกการกำหนดเพดานราคา อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขดังกล่าวต้องนำมาถือปฏิบัติกับเนื้อหาของสาระของข้อตกลง สำหรับลักษณะของข้อตกลงที่ไม่เป็นเนื้อหาสาระ เช่น การมีเพดานราคาสำหรับสถานการณ์ที่เป็นไปได้ยากที่จะเกิดขึ้น ต้องไม่นำมาพิจารณา ในทางตรงกันข้าม หากเนื้อหาของสัญญาให้อิสระกับผู้ประกอบการในการกำหนดราคา แต่กำไรส่วนเกินที่เกิดขึ้นต้องนำส่งให้กับผู้ให้สัมปทาน ทำให้ผลตอบแทนของผู้ประกอบการถูกกำหนดเพดานสูงสุดไว้ จึงถือได้ว่าเข้าเงื่อนไขการทดสอบการควบคุมขององค์ประกอบราคา
- ก4 ตามวัตถุประสงค์ของเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ก1.2 การควบคุมของผู้ให้สัมปทานในส่วนได้เสียคงเหลือที่มีนัยสำคัญควรเป็นการควบคุมทั้งการจำกัดความสามารถของผู้ประกอบการในทางปฏิบัติในการนำโครงสร้างพื้นฐานไปขายหรือการนำโครงสร้างพื้นฐานไปเป็นหลักประกัน และการให้สิทธิแก่ผู้ให้สัมปทานในการใช้โครงสร้างพื้นฐานนั้นอย่างต่อเนื่องตลอดอายุของ

- ข้อตกลง ส่วนได้เสียคงเหลือในโครงสร้างพื้นฐาน คือ มูลค่า ณ ปัจจุบันโดยประมาณของโครงสร้างพื้นฐานในสภาพและเงื่อนไขที่คาดว่าจะ เป็นเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของข้อตกลง
- ก5 การควบคุมควรแยกออกจากการบริหารจัดการ หากผู้ให้สัมปทานยังคงมีทั้งระดับการควบคุมตามย่อหน้าที่ 5.1 และส่วนได้เสียคงเหลือที่มีนัยสำคัญในโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ประกอบการถือว่าเป็นเพียงผู้จัดการโครงการโครงสร้างพื้นฐานในฐานะตัวแทนของผู้ให้สัมปทาน ถึงแม้ว่าในหลายๆกรณีผู้ประกอบการอาจมีอิสระในการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง
- ก6 เงื่อนไขในย่อหน้าที่ ก1.1 ร่วมกับย่อหน้าที่ ก1.2 กำหนดว่าเมื่อโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงใดๆ ตามที่กำหนดไว้ (ดูย่อหน้าที่ 21) อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ให้สัมปทานตลอดช่วงอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น ถ้าผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนแปลงบางส่วนขององค์ประกอบของโครงสร้างพื้นฐานในระหว่างช่วงเวลาของข้อตกลง (เช่น ผิวหน้าของถนน หรือหลังคาของอาคาร) องค์ประกอบของโครงสร้างพื้นฐานนั้นต้องถูกพิจารณาโดยรวมเป็นโครงสร้างพื้นฐานเดียวกัน ดังนั้นโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดซึ่งรวมถึงส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงถือได้ว่าเข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ก1.2 หากผู้ให้สัมปทานควบคุมส่วนได้เสียคงเหลือที่มีนัยสำคัญในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงในครั้งสุดท้าย
- ก7 ในบางครั้งการใช้โครงสร้างพื้นฐานจะถูกกำกับดูแลบางส่วน ตามวิธีการที่อธิบายในย่อหน้าที่ 5.1 และบางส่วนไม่ได้ถูกกำกับดูแล อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงดังกล่าวอาจมีได้ในหลายรูปแบบ
- ก7.1 โครงสร้างพื้นฐานใดที่โดยลักษณะทางกายภาพสามารถแยกเป็นเอกเทศได้ และสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นอิสระและเป็นไปตามคำนิยามของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การตัดค่าของสินทรัพย์ (เมื่อมีการประกาศใช้) โครงสร้างพื้นฐานนั้นต้องถูกวิเคราะห์แยกต่างหาก ถ้าโครงสร้างพื้นฐานในส่วนนั้นถูกนำไปใช้ในส่วนที่ไม่ได้มีการกำกับดูแล เช่น โรงพยาบาล ได้จัดพื้นที่ส่วนหนึ่งของอาคารโรงพยาบาลเป็นส่วนของตัวเอง โดยผู้ให้สัมปทานจะใช้พื้นที่เหลือของอาคารในการให้บริการรักษาพยาบาลแก่คนไข้สาธารณะ
- ก7.2 เมื่อกิจกรรมหรือบริการเสริมทั้งหมด เช่น ร้านค้าในโรงพยาบาล เป็นส่วนที่ไม่ได้ถูกกำกับดูแล การทดสอบเกี่ยวกับการควบคุมต้องทำเสมือนว่าไม่มีบริการเสริมดังกล่าว เนื่องจากในกรณีที่ผู้ให้สัมปทานควบคุมการให้บริการตามวิธีการที่อธิบายในย่อหน้าที่ 5 กิจกรรมหรือบริการเสริมที่มีอยู่ดังกล่าวจะไม่ส่งผลต่อการควบคุมโครงสร้างพื้นฐานของผู้ให้สัมปทาน
- ก8 ผู้ประกอบการอาจมีสิทธิในการใช้โครงสร้างพื้นฐานส่วนที่สามารถแยกเป็นเอกเทศได้ตามที่อธิบายในย่อหน้าที่ ก7.1 หรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการให้บริการเสริมที่ไม่ได้ถูกกำกับดูแลตามที่อธิบายในย่อหน้าที่ ก7.2 ในแต่ละกรณีดังกล่าว เนื้อหาสาระของรายการอาจเป็นลักษณะของการที่ผู้ให้สัมปทานให้ผู้ประกอบการเช่า ถ้ารายการมีลักษณะเป็นการเช่ารายการดังกล่าวต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้)